

Dosarul nr. 2ra-1599/2021
2-19085991-01-2ra-22092021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător V. Gîrleanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

DECIZIE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Andrianov Alexei,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Adrianov Alexei
împotriva ÎS „MoldATSA” cu privire la anularea ordinului de concediere,
restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la
muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de întârziere, încasarea
prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică,
împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 martie 2019, avocatul Tocan Irina, reprezentantul reclamantului
Andrianov Alexei a depus cerere de chemare în judecată, cu concretizările
ulterioare la 22 ianuarie 2020, 29 iunie 2020 și 21 iulie 2020, împotriva ÎS
„MoldATSA” privind anularea ordinului de concediere nr.758-p din 27 decembrie
2018, restabilirea reclamantului la locul de muncă, încasarea salariului pentru
absența forțată de la muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de
întârziere, încasarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor pentru asistența
juridică.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 01 decembrie 2003, prin
contractual individual de muncă nr. 01 din aceeași dată și prin ordinul nr.166-P din
03 decembrie 2003, a fost angajat în calitate de jurisconsult în cadrul ÎS
„MoldATSA”.

A afirmat că la 01 noiembrie 2008; 20 iunie 2014; 30 ianuarie 2015; 19
ianuarie 2016; 28 aprilie 2017 și 02 octombrie 2017, au fost semnate acorduri
adiționale la contractul individual de muncă, acorduri ce se referă la modificarea
timpului de muncă și la mărimea salariului de funcție or quantumului retribuirii
muncii.

Reclamantul a susținut că prin Ordinul nr.758-P din 27 decembrie 2018, a fost concediat în condițiile art. 86 alin .(1) lit. c) din Codul muncii, în legătură cu reducerea statelor de personal ale întreprinderii.

Reclamantul a notat că cu respectivul act de concediere nu este de acord, astfel, contestă legalitatea lui și solicită anularea acestuia, invocând următoarele argumente de fapt și de drept.

Prin Ordinul nr.332-p din 16 august 2017, în temeiul art.124 alin. (4) din Codul muncii, i s-a acordat concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, începând cu data de 17 august 2017 până la 14 iunie 2020.

Reclamantul a susținut că în perioada octombrie - noiembrie a aceluiași an a revenit la serviciu, activând într-un regim de muncă privilegiat pentru angajații care au la întreținere copii până la vârsta de 6 ani conform art. 251 din Codul muncii.

Andrianov Alexei a notat că la 01 decembrie 2017, administratorul interimar al ÎS „MoldATSA”, a emis Ordinul 107 „Cu privire la reducerea statelor de personal și numărul de personal”.

A afirmat că prin Ordinul 584-p din 18 decembrie 2017, a fost preavizat, iar print-o notificare din aceeași dată i-au fost propuse două locuri de muncă vacante, și anume: Jurisconsult în serviciul resurse umane și șef serviciu resurse umane.

Reclamantul a susținut că a acceptat să activeze în continuare în calitate de șef serviciu resurse umane și asistență juridică.

Reclamantul a specificat că, ulterior prin ordinul nr. 758-p din 27 decembrie 2018, a fost concediat.

Reclamantul a notat că reieșind din condițiile pe care legislatorul le impune prin art. 88 din Codul muncii, pentru procedura de reducere, poate sublinia derogările angajatorului care implică nemijlocit ilegalitatea ordinului de concediere a sa.

Astfel, prima derogare se impune prin nerespectarea condițiilor articolului 251 din Codul muncii, care impune garanții pentru anumite categorii de salariați.

Cea de-a doua este derogarea de la condiția impusă de art. 88 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, cu trimitere la alin. (2) al aceluiași articol.

În acest sens a explicat că de la data emiterii ordinului de preavizare și până la data emiterii ordinului de concediere a trecut aproape un an (18 decembrie 2017-27 decembrie 2018), iar Andrianov Alexei nu s-a aflat în această perioadă în concediu anual de odihnă, medical sau de studii care ar fi putut suspenda termenul de 2 luni.

Cea de-a treia este derogarea de la prevederile art. 88 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, care impune angajatorului în cazul purcederii la reducere și la momentul preavizării, să propună angajatului alt loc de muncă vacant căruia angajatul îi corespunde.

Astfel, prin nota informativă cu privire la locurile de muncă vacante propuse și acceptate, angajatorul nu se opune corespunderii lui Andrianov cu acele două locuri de muncă vacante propuse, însă contrar acestui fapt totuși salariatul a fost concediat în legătură cu reducerea statelor de personal. Mai mult, pentru locul de muncă pe care Andrianov Alexei l-a acceptat, a fost organizat concurs despre condițiile căruia nu se cunoaște nimic și ale căruia rezultate nu se cunosc.

A menționat că, prin răspunsul Inspectoratului de Stat al Muncii s-a comunicat că pentru reducerea în masa a locurilor de muncă urma a fi consultat organul sindical, că se interzice încetarea raportului de muncă cu salariatul care

beneficiază de concediu pentru îngrijirea copilului, iar în cazul reducerii numărului, statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă.

Reclamantul a specificat că, un moment esențial este faptul că pentru începerea procedurii de reducere în temeiul art. 88 alin. (1) lit. a Codul muncii, angajatorul este obligat să emită un ordin motivat din punct de vedere juridic cu privire la necesitatea obiectivă a lichidării unității ori reducerea numărului statelor de personal.

În acest sens a subliniat că administratorul interimar al ÎS „MoldATSA” prin ordinul nr.107 din 01 decembrie 2017 cu privire la reducerea statelor și numărului de personal, nu a explicat necesitatea reducerii întregii subdiviziuni „secția juridică, și nici nu a argumentat cum existența secției juridice nu se mai justifică implicând necesitatea măsurilor de reducere a statelor de personal. Or, în acest sens se creează impresia că s-a urmărit înlăturarea anumitor persoane și înlocuirea lor cu altele.

A solicitat anularea ordinului de concediere nr.758-p din 27 decembrie 2018, restabilirea reclamantului la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de întârziere, încasarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

Prin hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Tocan Irina, în interesele lui Andrianov Alexei s-a admis parțial și s-a anulat ordinul ÎS „MoldATSA” nr.758-p din 27 decembrie 2018 cu privire la concedierea lui Andrianov Alexei. S-a obligat ÎS „MoldATSA” de a-l restabili pe Andrianov Alexei la serviciu, în funcția anterior deținută de jurisconsult coordonator, din data de 27 decembrie 2018. S-a încasat de la ÎS „MoldATSA” în beneficiul lui Andrianov Alexei, salariu pentru absența forțată de la serviciu pe perioada 27 decembrie 2018 – 29 iulie 2020 în mărime de 429 863,94 lei. S-a încasat de la ÎS „MoldATSA” în beneficiul lui Andrianov Alexei, plata suplimentară pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 371 050,20 de lei. S-a încasat de la ÎS „MoldATSA” în beneficiul lui Andrianov Alexei, suma de 23 881,33 de lei cu titlu de prejudiciul moral. S-a încasat de la ÎS „MoldATSA” în beneficiul lui Andrianov Alexei, cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 10 000 de lei.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Tocan Irina, reprezentantul reclamantului Andrianov Alexei, s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea acestei hotărâri, la data de 05 august 2020, Andrianov Alexei a declarat apel împotriva hotărârii din 30 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

La data de 07 august 2020, avocatul Josan Vasile în interesele ÎS „MoldATSA” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 30 iulie 2020 a instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Alexei Andrianov. S-a admis cererea de apel depusă de reprezentantul Î.S. „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan. S-a casat integral hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă

la cererea de chemare în judecată înaintată de Adrianov Alexei împotriva ÎS „MoldATSA” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de întârziere, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică, și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care: S-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Andrianov Alexei împotriva ÎS „MoldATSA” cu privire anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de întârziere, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică, ca fiind neîntemeiată.

La 13 septembrie 2021, Adrianov Alexei, a declarat recurs, împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel contravine practicii Curții Supreme de Justiție și a Curții Europene pentru Drepturile Omului, formată pe cauze similare.

Recurentul a susținut că instanța de apel eronat a concluzionat precum că Andrianov Alexei a fost eliberat din funcție legal și angajatorul nu poate fi obligat să repare acestuia prejudiciul solicitat.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 mai 2021 și a expedit-o participanților la proces, la 10 iulie 2021 (f.d. 180, Vol. II), informații privind recepționarea acesteia la materialele cauzei lipsesc, astfel, recursul declarat la 13 septembrie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 22 septembrie 2021 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

La 09 noiembrie 2021, reprezentantul ÎS „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan, a depus referință, prin care a solicitat a declara cererea de recurs inadmisibilă.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Adrianov Alexei a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

La 29 noiembrie 2021, reprezentantul Î.S. „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care

a solicitat emiterea unei încheieri privind controlul constituționalității prevederilor art. 88 alin. (2) din Codul Muncii.

Prin încheierea din 08 decembrie 2021 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea depusă de reprezentantul Î.S. „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și s-a transmis Curții Constituționale sesizarea reprezentantului Î.S. „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan, privind controlul constituționalității prevederilor art. 88 alin. (2) din Codul Muncii.

Prin decizia nr. 51 din 19 aprilie 2022 a Curții Constituționale s-a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art. 88 alin. (2) din Codul muncii, adoptat prin Legea nr. 154 din 28 martie 2003, ridicată de avocatul Vasile Josan, în interesele Î.S. „MoldATSA”.

La 24 mai 2022, reprezentantul ÎS „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat emiterea unei încheieri privind controlul constituționalității prevederilor art. 90 din Codul Muncii.

Prin încheierea din 22 iunie 2022 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție s-a admis cererea depusă de reprezentantul ÎS „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate. S-a transmis Curții Constituționale sesizarea reprezentantului ÎS „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan, privind controlul constituționalității prevederilor art. 90 din Codul muncii.

S-a amânat examinarea recursului depus de către Andrianov Alexei împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Prin decizia nr. 6 din 24 ianuarie 2023 a Curții Constituționale s-a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a art. 90 din Codul muncii, ridicată de avocatul Vasile Josan, în interesele Î.S. „MoldATSA”.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului declarat de Andrianov Alexei, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurentul nu au prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că înaintând acțiune în instanță împotriva ÎS „MoldATSA”, Adrianov Alexei, a solicitat anularea ordinului de concediere nr.758-p din 27 decembrie 2018, restabilirea reclamantului la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de întârziere, încasarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze prima instanță prin hotărârea din 30 iulie 2020 a admis parțial acțiunea și a anulat ordinul ÎS „MoldATSA” nr.758-p din 27 decembrie 2018 cu privire la concedierea lui Andrianov Alexei. A obligat ÎS „MoldATSA” de a-l restabili pe Andrianov Alexei la serviciu, în funcția anterior deținută de juriconsult coordonator, din data de 27 decembrie 2018. A încasat de la ÎS „MoldATSA” în beneficiul lui Andrianov Alexei, salariu pentru absența forțată de la serviciu pe perioada 27 decembrie 2018 – 29 iulie 2020 în mărime de 429 863,94 lei și plata suplimentară pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 371 050,20 de lei. A încasat de la ÎS „MoldATSA” în beneficiul lui Andrianov Alexei, suma de 23 881,33 de lei cu titlu de prejudiciul moral și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 10 000 de lei.

În rest, cererea de chemare în judecată a respins-o, ca fiind neîntemeiată.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 25 mai 2021 a respins cererea de apel depusă de Alexei Andrianov. A admis cererea de apel depusă de reprezentantul Î.S. „MoldATSA”, avocatul Vasile Josan. A casat integral hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Adrianov Alexei împotriva ÎS „MoldATSA” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de întârziere, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică, și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care: A respins cererea de chemare în judecată înaintată de Andrianov Alexei împotriva ÎS „MoldATSA” cu privire anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de întârziere, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică, ca fiind neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând materialele anexate la dosar, în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că soluția instanței de apel este neîntemeiată, deoarece a admis o examinare superficială și arbitrară a litigiului dedus judecării.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul art. 118 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 121 Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În sensul art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

Așadar, conform probelor prezentate, Colegiul atestă că la data de 01 decembrie 2003, între ÎS „MoldATSA” și Andrianov Alexei a fost încheiat contractul individual de muncă nr.01, în baza căruia Andrianov Alexei a fost angajat la serviciu, pe un termen nedeterminat, în calitate de jurist (f.d. 28-33, vol. I).

La data de 01 noiembrie 2008; 20 iunie 2014; 30 ianuarie 2015; 19 ianuarie 2016; 28 aprilie 2017 și 02 octombrie 2017, au fost semnate între părți acorduri adiționale la contractul individual de muncă, acorduri ce se referă la modificarea timpului de muncă și la mărimea salariului de funcție or cuantumului retribuirii muncii (f.d.34-39, vol. I).

Prin ordinul „MoldATSA” nr.31 din 10 aprilie 2017, s-a ordonat de a pune în aplicare începând cu 07 aprilie 2017, structura organizațională (organigrama) și statele de personal conform Anexei nr.1 și nr.2 la prezentul ordin (f.d. 24-25, vol. I).

Prin ordinul ÎS „MoldATSA” nr.332-p din 16 august 2017, i-a fost acordat lui Andrianov Alexei concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului în vârstă de 3 ani, începând cu data de 17 august 2017 până la 14 iunie 2020 (f.d. 18, vol. I).

Prin ordinul ÎS „MoldATSA” nr.401-p din 02 octombrie 2017, a fost reintegrat Andrianov Alexei în funcția anterior deținută de juriconsult coordonator, Secția juridică, începând cu data de 02 octombrie 2017, fiindu-i stabilit în perioada 02 octombrie 2017 – 14 iunie 2020, timpul de muncă parțial cu o durată de 39 ore (f.d. 89, vol.I).

Ulterior, prin scrisoarea din 16 octombrie 2017, administratorul interimar al ÎS „MoldATSA”, Frunze Veaceslav, i-a comunicat președintelui Comitetului Sindical Aal ÎS „MoldATSA”, Iovu Petru, că preconizează la data de 16 noiembrie 2017 înaintarea spre aprobare către Consiliul de Administrație al ÎS „MoldATSA” a unor propuneri privind efectuarea modificărilor în structura organizatorică a întreprinderii, care posibil vor genera desființarea unor posturi de muncă (f.d.26, vol.I).

Prin ordinul nr.107 din 01 decembrie 2017 a ÎS „MoldATSA”, s-a ordonat reducerea statelor de personal, în ordin fiind indicată și subdiviziunea Secția Juridică: șef secția juridică – 1 un.; juriconsult coordonator – 1 un.; juriconsult – 2 un. (f.d.21-22, vol.I).

Prin ordinul nr.584-p din 18 decembrie 2017 a ÎS „MoldATSA”, s-a dispus preavizarea lui Andrianov Alexei, juriconsult coordonator, Secția Juridică, contra semnătură, privind concedierea sa din funcția deținută în legătură cu reducerea statelor de personal, la expirarea termenului de 2 luni din momentul aducerii la cunoștință a prezentului ordin, în temeiul art.86 alin.(1) lit.c) Codul muncii (f.d.20, vol.I).

Conform materialelor cauzei, Andrianov Alexei a făcut cunoștință cu ordinul respectiv la data de 18 decembrie 2017, ceea ce se confirmă prin mențiunea și semnătura aplicată de către acesta pe versoul ordinului nominalizat (f.d.20,verso,vol.I).

Totodată, prin nota informativă a ÎS „MoldATSA”, din 18 decembrie 2017, i-a fost adus la cunoștință lui Andrianov Alexei lista funcțiilor vacante în cadrul întreprinderii și, anume, 1) juriconsult, Serviciul Resurse Umane și Asistență Juridică și 2) șef Serviciul Resurse Umane și Asistență Juridică (f.d.23, vol.I).

Conform mențiunii din nota informativă, Andrianov Alexei, la data de 18 decembrie 2017, a acceptat funcția de șef Serviciul Resurse Umane și Asistență Juridică, fapt menționat pe nota informativă în cauză (f.d.23, vol.I).

Ulterior, ÎS „MoldATSA”, prin informația privind disponibilizarea salariaților nr.1 din 20 decembrie 2017 a înștiințat Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă despre datele cu privire la salariații care urmează să fie disponibilizați (f.d.99, vol.I).

Prin ordinele ÎS „MoldATSA” nr.3-p din 03 ianuarie 2018, nr.10-p din 10 ianuarie 2018, nr.23-p din 16 ianuarie 2018, nr.39-p din 23 ianuarie 2018, nr.43-p din 29 ianuarie 2018, nr.55-p din 05 februarie 2018, i-a fost acordat lui Andrianov Alexei, câte o zi lucrătoare liberă pe săptămână pentru căutarea unui alt loc de muncă (f.d.100-105, vol. I).

Prin ordinul ÎS „MoldATSA” nr.70-c din 05 februarie 2018, a fost anulat ordinul nr.64-c din 01 februarie 2018 cu privire la acordarea concediului anual de

odihnă lui Andrianov Alexei, cu acordarea concediului în perioada ulterioară după desfășurarea selectării (f.d.27, vol.I).

La 05 februarie 2018, ÎS „MoldATSA” a adresat Comitetului Sindical al ÎS „MoldATSA” un demers privind solicitarea consultării prealabile la concediere în legătură cu reducerea statelor de personal (f.d.106-107, vol.I).

Prin răspunsul din 12 februarie 2018, Comitetul Sindical al ÎS „MoldATSA” a indicat că procedura de concediere inițiată în cazul lui Andrianov Alexei este nefondată. Totodată a invocat că au fost admise abateri de la prevederile legislației muncii, fiind încălcate prevederile art. 251, 421 alin. (5) din Codul muncii. La fel, s-a menționat că lui Andrianov Alexei și Guzun Mariana le-au fost propuse doar două funcții vacante, deși în cadrul întreprinderii, atât la momentul preavizării, cât și pe parcursul celor două luni după preavizare, au fost mai mult de 2 funcții vacante, unele din ele fiind propuse și fiind ocupate de persoane din afara întreprinderii. Comitetul Sindical a atenționat administratorul întreprinderii și asupra faptului că Andrianov Alexei are 14 ani de activitate în cadrul întreprinderii, are la întreținere 2 copii minori, fiind unicul întreținător al familiei, precum și o are în grijă și pe mama sa bolnavă oncologic.

În acest sens, Comitetul sindical a venit cu solicitarea de revizuire a deciziei de concediere a membrilor de sindicat Andrianov Alexei și Guzun Mariana (f.d.108-109, vol. I).

Prin ordinul ÎS „MoldATSA” nr.143-p din 10 aprilie 2018, i-a fost acordat lui Andrianov Alexei concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani, începând cu 11 aprilie 2018 până la 14 iunie 2020 (f.d.110, vol. I).

La 21 decembrie 2018 Andrianov Alexei a depus o cerere prin care a solicitat aprobarea revenirii din concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului, începând cu data de 26 decembrie 2018 (f.d.111, vol. I).

Prin ordinul nr.757-p din 26 decembrie 2018 a ÎS „MoldATSA”, Andrianov Alexei, a fost reîncadrat în serviciu, începând cu data de 26 decembrie 2018 conform cererii depuse (f.d.19, vol. I).

Prin ordinul nr.758-p din 27 decembrie 2018 a ÎS „MoldATSA”, Andrianov Alexei, a fost concediat din data de 27 decembrie 2018, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, în legătură cu reducerea statelor de personal (f.d.17, vol. I). Cu ordinul privind concedierea din 27 decembrie 2018, Andrianov Alexei a făcut cunoștință la 27 decembrie 2018, ceea ce se confirmă prin mențiunea din aceeași dată (f.d.114, vol. I).

Totodată, Colegiul reține că, la 04 februarie 2019, Andrianov Alexei s-a adresat cu cerere prealabilă către ÎS „MoldATSA”, prin care a solicitat anularea ordinului nr.758-p din 27 decembrie 2018 cu privire la concedierea sa, ca fiind ilegal și restabilirea la serviciu (f.d.13-14, vol.I). Cererea prealabilă înaintată a fost recepționată de ÎS „MoldATSA” la data de 15 martie 2019, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d.15, vol. I).

Conform art. 45 Codul muncii, contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Art. 68 alin. (1) din Codul muncii, stipulează că contractul individual de muncă nu poate fi modificat decât printr-un acord suplimentar semnat de părți, care se anexează la contract și este parte integrantă a acestuia.

În conformitate cu art.86 alin.(1) lit. c) Codul muncii, concedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată, se admite pentru următoarele motive: reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate.

Conform art. 87 alin. (1) Codul muncii, concedierea salariaților membri de sindicat se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate (în redacția Legii nr.188 din 21 septembrie 2017, aplicabilă speței).

Conform art. 184 alin.(1) lit. a) Codul muncii, angajatorul este obligat să preavizeze salariatul, prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), sub semnătură, despre intenția sa de a desface contractul individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată sau determinată, în următoarele termene: a) cu 2 luni înainte – în caz de concediere în legătură cu lichidarea unității sau încetarea activității angajatorului persoană fizică, reducerea numărului sau a statelor de personal la unitate (art. 86 alin.(1) lit. b) și c)).

Totodată, prevederile alin. (2) al aceluiași articol stipulează că în perioadele prevăzute la alin.(1), salariatului i se acordă cel puțin o zi lucrătoare pe săptămână, cu menținerea salariului mediu, pentru căutarea unui alt loc de muncă.

Conform art. 88 alin.(1) lit. a) - h) Codul muncii, angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 alin.(1) lit. b) și c)), întrunind următoarele condiții: a) va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), motivat din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal, b) va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre) cu privire la preavizarea, sub semnătură, a salariaților cu 2 luni înainte de lichidarea unității ori de reducerea numărului sau a statelor de personal. În caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, vor fi preavizate numai persoanele ale căror locuri de muncă urmează a fi reduse; c) o dată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective (cu condiția că astfel de loc de muncă (funcție) există la unitate, iar salariatul preavizat întrunește cerințele necesare pentru suplینirea acestuia); d) va reduce, în primul rând, locurile de muncă vacante; e) va desface contractul individual de muncă în primul rând cu salariații angajați prin cumul; f) va acorda salariatului ce urmează a fi concediat o zi lucrătoare pe săptămână cu menținerea salariului mediu pentru căutarea unui alt loc de muncă; g) va prezenta, în modul stabilit, cu 2 luni înainte de concediere, agenției pentru ocuparea forței de muncă informațiile privind persoanele ce urmează a fi disponibilizate; h) se va adresa organului (organizatorului) sindical în vederea obținerii opiniei consultative privind concedierea salariatului respectiv.

Astfel, la 01 decembrie 2017, ÎS „MoldATSA”, a emis ordinul nr. 107 prin care a ordonat reducerea statelor de personal subdiviziunea Secția Juridică: șef secția juridică – 1 un.; jurisconsult coordonator – 1 un.; jurisconsult – 2 un., invocând necesitatea asigurării a unui serviciu de calitate și utilizarea eficientă a resurselor financiare, urmare a unei analize interne cu privire la perfecționarea structurii organizatorice, îndeplinirii responsabilităților funcționale a

subdiviziunilor structurale; monitorizarea proceselor și subproceselor sistemelor implementate la nivel de întreprindere, în scopul consolidării echipei manageriale, monitorizării proceselor care vor duce la îmbunătățirea elementului Predictiv al Sistemului de Management al Siguranței și Securității Aeronautice (f.d.21-22, vol. I).

Prin ordinul nr.584-p din 18 decembrie 2017, ÎS „MoldATSA” a dispus preavizarea lui Andrianov Alexei, jurisconsult coordonator, Secția Juridică, contra semnătură, privind concedierea sa din funcția deținută în legătură cu reducerea statelor de personal, la expirarea termenului de 2 luni din momentul aducerii la cunoștință a prezentului ordin, în temeiul art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii. Reclamantul Andrianov Alexei a făcut cunoștință cu ordinul în cauză la data de 18 decembrie 2017, ceea ce se confirmă prin mențiunea și semnătura aplicată de către acesta pe versoul ordinului nominalizat (f.d.20, 20 verso, vol. I). Prin nota informativă a ÎS „MoldATSA” din 18 decembrie 2017, ÎS „MoldATSA” i-a adus la cunoștință lui Andrianov Alexei lista funcțiilor vacante în cadrul întreprinderii și, anume, 1) jurisconsult, Serviciul Resurse Umane și Asistență Juridică și 2) șef Serviciul Resurse Umane și Asistență Juridică. Conform mențiunii din nota informativă, Andrianov Alexei a acceptat funcția de șef Serviciul Resurse Umane și Asistență Juridică la data de 18 decembrie 2017, fapt menționat pe nota informativă în cauză (f.d.23, vol. I).

Astfel, probatoriul anexat la materialele cauzei atestă că ÎS „MoldATSA” nu a prezentat date referitor la faptul dacă în cadrul reducerii numărului sau a statelor de personal au fost locuri de muncă vacante sau salariați angajați prin cumul și dacă acestea în primul rând au fost reduse.

Prin urmare, Colegiul consideră întemeiată concluzia primei instanțe, prin care a notat că, deși ÎS „MoldATSA” după preavizarea lui Andrianov Alexei privind concedierea sa din funcția deținută în legătură cu reducerea statelor de personal, la data de 18 decembrie 2017 i-a adus la cunoștință lista funcțiilor vacante în cadrul întreprinderii, o funcție din cele propuse fiind acceptată de reclamantul Andrianov Alexei, ulterior, nu a purces la aplicarea prevederilor art. 183 Codul muncii, care prevede că, în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă, dar a elaborat la 22 decembrie 2017 (adică după propunerea postului) fișa de post al Șefului Serviciului Resurse Umane și Asistență juridică (f.d.199-204, vol. I), iar peste 2 luni de la preavizarea reclamantului, adică la 12 februarie 2018 este elaborat Regulamentul cu privire la suplینirea acestui post prin concurs (f.d.233-251, vol. I).

Mai mult, probatoriul anexat la materialele cauzei atestă că, Comitetul Sindical al ÎS „MoldATSA” nu a dat acordul privind concedierea salariatului respectiv, ba dimpotrivă a atenționat asupra încălcărilor admise conform prevederilor legislației muncii și a atenționat asupra faptului de a fi luat în considerație stagiul de muncă și situația familială a salariaților înaintați pentru reducerea de personal.

Se impune a învedera că, reieșind din prevederile art. 88 alin. (1) lit. c) Codul muncii, ÎS „MoldATSA” i-a propus reclamantului Andrianov Alexei funcțiile în privința cărora salariatul preavizat întrunește cerințele necesare pentru suplینirea acestuia.

La caz, prima instanță întemeiat a menționat că, deși odată cu preavizarea lui Andrianov Alexei, ÎS "Moldatsa" i-a propus funcții în privința cărora acesta întrunește cerințele necesare pentru suplinirea acestora, în cazul dat acționând conform prevederilor art. 88 alin. (1) lit. c) Codul muncii, totuși peste 4 zile de la propunerea funcțiilor, adică la 22 decembrie 2017, a elaborat o fișă de post a funcției Șefului Serviciului Resurse Umane și Asistență juridică, conform căreia deja nici un salariat preavizat de reducere din cadrul Secției juridice nu poate întruni cerințele necesare pentru suplinirea acesteia, inclusiv și Andrianov Alexei, deoarece conform fișei de post (elaborată după preavizarea salariaților și după propunerea funcțiilor), au fost incluse cerințe pe care salariatul Andrianov Alexei deja nu le poate întruni și, anume, 5 ani experiență profesională în domeniul resurselor umane.

La acest capitol, se va menționa și faptul că angajatorul mai întâi propune salariatului preavizat de reducere o funcție în privința cărora salariatul preavizat întrunește cerințele necesare pentru suplinirea acesteia, ulterior elaborează o fișă de post a funcției date, în care indică cerințe pe care salariatul preavizat deja nu le poate întruni, ceea ce este inadmisibil.

În speță este cert că după propunerea funcției de Șef al Serviciului Resurse Umane și Asistență juridică salariaților preavizați din Secția Juridică, a fost întocmită o fișă de post care conține cerințe referitor doar la domeniul resurselor umane, cum ar fi pct.6 a fișei de post în care e prevăzut ca persoana să dispună de minim 5 ani de experiență profesională în domeniul resurselor umane, nefiind indicat nimic referitor la experiența în domeniul juridic.

În această ordine de idei, fiind evidentă încălcarea procedurii de reducere a salariatului Andrianov Alexei, ordinul ÎS „MoldATSA” nr.758-p din 27 decembrie 2018 cu privire la concedierea lui Andrianov Alexei urmează a fi anulat, cu restabilirea lui Andrianov Alexei la serviciu, în funcția anterior deținută de jurisconsult coordonator, din data de 27 decembrie 2018.

În conexiunea celor relatate, reieșind din prevederile art. 90 alin. (1), (2) lit. a) și art. 330 alin. (1) lit. c) Codul muncii și constatarea concedierii ilegale a salariatului Andrianov Alexei, precum și restabilirea acestuia la serviciu, în cazul dat, urmează a fi încasat salariul pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă și, anume, absența forțată de la muncă a recurentului a avut loc din 27 decembrie 2018 (data concedierii) până la 29 iulie 2020, ceea ce constituie suma de 429 863,94 lei.

De altfel, Colegiul consideră întemeiată argumentarea primei instanțe, prin care a indicat că reieșind din faptul constatat privind eliberarea ilegală a lui Andrianov Alexei din serviciu, va dispune încasarea prejudiciului moral în beneficiul acestuia, luând în considerație încălcarea dreptului subiectiv personal, dreptului de a munci și de a primi plățile cuvenite lunare, pentru sentimentele de frustrare cauzate reclamantului prin încălcarea acestui drept, precum și starea reclamantului care pe parcursul unui termen îndelungat nu a beneficiat de salariu, care este o sursă de existență atât personală, cât și familială.

Totodată, reținând prevederile art. 94 alin. (1) și (2), 96 alin. (1) și alin. (11) Cod de procedură civilă, întemeiat prima instanță a dispus și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 de lei.

În conexiunea celor enunțate, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite în acest sens, pe când prima instanță corect a concluzionat asupra temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate de Andrianov Alexei.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrianov Alexei, urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 442, 444, 445 alin. (1) lit. f) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Andrianov Alexei.

Se casează decizia din 25 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 30 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Adrianov Alexei împotriva ÎS „MoldATSA” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, încasarea plății suplimentare pentru fiecare zi de întârziere, încasarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat